

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNPAL REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 „

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Szünidei elmélkedés.

Nehéz feladatra vállalkozik az, aki így a nyári sasonban tanügyi cikket ír s elég merész szembeszállani a sok felületes, szörszálhasogató, vagy nagyképűsködő cikk által keltett előítélettel.

Hogy mi mégis erre a feladatra vállalkozunk, szolgáljon igazolásul, vagy hát mentségül: az aktualitás.

A nyári szünidőnek fele elmúlt s a hátra lévő egyhónap is gyorsan elsuhan, tehát itt az ideje, hogy szülők eleve gondoskodjanak a gyermekeik neveltetése, taníttatása tekintetében reájuk háruló feladatokról. Az egyik szülő azon töri a fejét, hogy milyen életpályára adja gyermekét; a másikat vállára a középiskolai továbbképzés gondja nehezül, a harmadik azon töpreng, hogy tanonecznak adja valami iparoshoz, vagy kereskedőhöz?

Olyan időszertű, helyén lévő kérdések ezek, melyekben a határozás, a döntés ideje elérkezett, melyekhez mi is kötelességszerűleg hozzá szólnunk még. Ezuttal azonban itt a népiskolákról, mint alapvető népoktatási tényezőkről mondunk el egyet-mást, amit nemesak megszívlelendőknek, hanem érdekesnek is tartunk. Rá akarunk, mutatni a népoktatási paedagógia némely szertelenségeire, melyeket kiirtandóknak tartunk.

A tanítási rendszerben és tanítási anyagban látjuk mi népiskolai oktatásunk legnagyobb hibáját. Természetes velejárója az előbbinek a népiskolai tanítás anyagának szaporodása, mely folyton

növekedik, kereteit folyvást tágitja, még pedig az elemi iskolába járó gyermekek értelmi fejlettségét felülmúló mértékben. Nem bocsátkozunk példák felsorolásával ezen tény bizonyításába.

A műveltségnek magasabb fokán álló szülőtől hallottunk számtalan esetben panaszt, hogy egy 8 esztendősből nebulónak a fejét oly elvont ismeretekkel tömlik, melyeket nem képes megérteni.

Paedagógusaink — ott a felső fokon — felfedni látszanak azt az igazságot, hogy sikerrel tanítani csak azt lehet, aminek ezéjét a tanuló önmagától felfedezi.

Bizonyos, hogy a nyelvtan tudása szükséges, hasznos, de elfacsarodik az ember szíve, ha látja, hogy a szegény kis gyermek mint gyötört magát mikor azt kell tanulnia, hogy mi az a kiegészítő, mi az a jelző, mi a határozó.

Száz, meg száz ilyen példára lehetne hivatkozni, de bizonyosságul felhívjuk a szülőket, kiknek gyermekeik a népiskolába járnak, hogy az elemi oktatással túlterhelik, szellemileg valóssággal agyonkínózzák a gyermekeket. Vannak kivételesen olyan gyermekek, akik megtudják emészteni megterheltetés nélkül a tananyagot, de ezek a kivételek közé tartoznak. A népoktatási rendszernek azonban nem ezekre, hanem az átlagra kell tekintettel lenni.

Maguk a népiskolai tanítók, sőt az alsófokú tan- és felügyelő hatóságok bizonyára belátják ezt, de a feldolgozandó tananyagot nem ők állapítják meg. Az ő kötelességük végrehajtani azt, amit felülről megparancsoltak. Pedig figyelemmel kellene lenni a fejlődő gyermekeknél azok értelmi képességére is, melynek fejlődését nagyban befolyásolja a házi nevelés is. Ezért nem lehet olyan előme-

netelt kívánni attól a gyermektől, akinek elméjét csak az iskolában fejlesztik.

Anglia kétségtelenül nagy gondot fordít a népoktatásra. De ott nem gyötört a fejletlen gyermeket, képességet meghaladó ismeretek erőszakolásával. Az elemi iskolában megtanítják írni, olvasni és számolni, meg imádkozni. De az alapismerteket el is sajátítják. Ezen kívül bátor, önérzetes, jól tornázik és duzzad a viruló egészségtől.

Ennél többet nekünk se volna szabad kívánni az elemi iskolától. És ez teljesen elég is.

A mi gyermekeink fejét sok fölösleges limlommal megtömik, mintha az elemi iskola egyetem volna, holott abban a korban még a gyermek a játékra gondol s nem képes megérteni a felfogását, az értelmi képességét felülmúló tantárgyakat.

Zádory Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** Széleskörben osztatlan meglepedést keltő örvendetes személyi hírt közöl a „Hunyadvármegye Hivatalos Lapja.” Mara László főispán ugyanis petrozsényi járásorvossá dr. Schulek Jenő itteni bányatársulati főorvost kinevezvén, járásunk egészségügyi szolgálatának ellátásával oly szakfőfiut bizott meg, a ki nemesak Petrozsény, de az egész vidék rokonszenvét, nagybecsülését és bizalmát bírja. A vármegye kormányzójának bizalma egyesül annak a közönségnek a bizalmával, melynek javára hasznosan munkálni szélesebb körben nyílik alkalma az új járásorvosnak, kinek kinevezetéséhez őszintén gratulálunk.

— **Lélekemelő ünnepség** folyt le f. hó 24-én délután az ev. ref. templomban. Ekkor tettek fogadalmat a gyülekezet előtt ezen egyház hittételeinek megtartására a Kősa Mihály által hetek óta nagy buzgalom és fáradtsággal előkészített növendékek. Huszonkettőt avattak fel a szépen sikerült feleletek meghallgatása után az egyház önálló tagjai közé.

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

A becsületszó.

Irta: Havasi Holländer Ilonka.

Bordó-butorzatu elegáns és izlésesen berendezett szalonjában egyedül és gondolataiba mélyen elmerülve ült a mindenki által elkényeztetett, excentrikus szép asszony: nádasdi Náday Kornél földbirtokos és városi képviselő neje.

Nádayné nagyon kedvelte kis szalonját. Igen sok tárgy volt benne anélkül, hogy tudt volna halmozva. A szülizált rendtelenségben finom izlés nyilvánult. Az antik virágállványok tele voltak rakva virágokkal és köztük néhány bódító illatu tubarózsa diszelgett. Csakugy ringott a virágillat a kis szalon levegőjében.

Nádayné asszony sugártermetű, karcsu, elegáns megjelenéssel. A fekete haj látszólag hanyagul fésülve. Az ábrándos kek szemekre mintegy ködfátyol hajlanak rá a hosszú fekete selyempillák. Picziny piros ajkai félig nyitva, láttatni engedik a vakító fehér gyöngyfogsort. Lassan pihegő keble és testének egész tartása fáradt és bágyadt.

Csendes minden körülötte és csak időközönként hallatszik nesz, midőn a félig nyitott ablakszárnyakon át a szél lebegteteli a nehéz bordó-plüs függönyöket.

Ugy látszik, mintha gondolatai messze távol járnának, lelke mintha el volna telve valami különös hangulattal. Újból előveszi azt a kis illatos levélkét, át-futja annak tartalmát, amely oly boldoggá tevő és aztán ajkához emelve, csókjaival borítja. Egyszerre

sóhaj száll el ajkáról, pihegő keble sebesebben zihál és egy név röpül ki akaratlanul is, alig hallhatóan suttogva . . .

A hódíthatatlan, irigylendő (Náday Kornélné) szigorú asszony szeret? talán imád? vagy talán ez csak szeszély?

Nem, ez nem szeszély, ő szeret, bár férje jó, előkelő, gazdag és rendkívüli módon szereti és bálványozza.

A kis levélke Tarnay István főhadnagytól érkezett, melyben az bevalja forró, szenvedélyes és mély szerelmét. Vakmerőségeért bocsánatot kér, de tovább már nem bírta volna elviselni a romboló és ölé kinokat és fájdalomait ezáltal enyhítve éri. Arra kéri, hogy a mai kassinó-estélyen okvetlenül jelenjék meg, ő is ott lesz.

Nádayné most azon töprengött, hogy vajjon nem volna-e jobb elmaradni az estélyről, mert nagyon félt a Tarnayval való találkozástól. Előérzete rosszat sejtett. De mit szólna akkor a világ? Mégis csak el kell mennie. Hisz ő is annyira szereti azt a daliás szép huszártisztet. Lázás szenvedélyvel szereti már az első perctől fogva, midőn meglátta és azóta szüntelenül ő rá gondol, kinek átható tekintete egy pillanatra sem tűnik el szemei elől. Mindig és mindenütt csak őt látja. Ő tölti be most egész lényét. Ő rabolta meg nyugalmát és — szívét. Érzí, hogy nem tud nélküle élni.

Tarnay igen rokonszenves és szeretetreméltó férfiú. Magas és szabályos méretű, kifogástalan alak, oly előkelően szép. Arca olyan kedves és amellett férfias volt. Fekete nagy szemei, fűrtös fekete hosszú haja, de különösen szép bajusza, melyet rendkívüli gondnal ápolt és tiszta arca (mindennap borotváltatta magát)

minden hölgynek imponált. Sorba hódította a női szíveket. Udvarolt minden szép asszonynak és lánynak, de szereti eddig még senkit sem szeretett. Pedig hányan versenyeztek már a szívére.

Nádayné ezt igen jól tudta és ez hízelt is hiúságának.

Fejét oly nehéz és kábultnak érzé, hogy akaratlanul is elszunnyadt. Kezei erőtlennül hanyatlottak le és a kis levélke a földre esett.

Alig néhány percze rá halk kopogás hallatszott és az ajtón Kovács Sándor, Irén édesatyja lépett be. Látva, hogy leánya Morpheus ölébe karjaiban van, vissza akart fordulni, azonban figyelmét nem kerülte ki az a kis levélke, mely leánya lábai előtt feküdt. Lábujjhegyen közeledett, felvette a levelet és móhon, mindinkább fokozódó kíváncsisággal olvasta annak tartalmát és midőn végigolvasta, visszatette oda, ahonét felvette és gyorsan, de nesztelenül távozott anélkül, hogy valaki ottlétéről tudomást szerzett volna.

Rögtön kocsiba szállt és a kaszárnyához hajtattott, ahol felkereste Tarnayt.

Távozása előtt még egy pillantást vetett lányára és látta, hogy annak gyönyörű arcán mily édes mosoly ül.

Midőn Nádayné felébredt, megütözve vette észre, hogy a levél a földön van. Hirtelen felkapta és keblébe rejtette. Mily szerenese, hogy nem látta senki — gondolá magában. Pedig, ha tudná! Mintegy álomittasan tekintett szét maga körül, majd az előszobában erős léptek zaja hallatszott s mindjárt rákopogtak az ajtón.

— Szabad! — szólt Nádayné, miközben gyorsan összeszedte magát. Az ajtó kinyílt és a küszöbön Náday magas, arisztokratikus alakja jelent meg.

— **Temetésre.** Temetésen voltunk. Egy nővért temettünk vasárnap délután. Csendes zajtalan volt temetése, amilyen volt az élete. Kevesen ismertük, mégis nagyon sokan állottunk ravatalánál, hogy amit életében úgy sem fogadott volna el, legalább halálában rójuk le a hála s szeretet adóját. Nem volt ki sirjánál érdemeit magasztalta volna — hiszen talán még halálában is tiltakozott volna ellene, — melyeket egy önfeláldozó élet szakadatlan munkássága árán szerzett nemzetünk javára ifjúságunk nevelése által. Fiatalan halt meg. Megölte e szakadatlan erejét felemészítő lelkiismeretes munka. Most már megpillent örökre! Elhangzott felé a szó: „Jójj Krisztus jegyese, vedd át koronádat” és elment! Szülőföldétől távol halt meg, legyen könnyű fölötte a magyar föld, amelyt anyyira megszeretett. — Bocsáss meg jó lélek, hogy itt megemlékeztünk rólad. A viszontlátásra!

— **Himen.** Kietsch Gyula Péter tisztviselő augusztus hó 6 án vezeti oltár elé Lupényben az evangélikus imaházban Singer Miksa bányatársulati hivatalnok kedves és művelt leányát Henriettét.

— Az evang. négyelet mulatságáról, mely minden tekintetben felülmulta a várakozást, az egyház előjárósága köszönete megnyilatkozásával a felülfizetők névsorát a következőleg adta be. Felülfizetők:

Henrich Viktor, Erdős László és Boldizsár Miklós
3-3 K., özv. Bottenstein Samuén, Frosch Pál, Kősa
Mihály és Kantner János 2-2 kor., Lőj Jakab, Sarkózy
Tivér, Krausz Jozsef, Weisz Samu, Mencezer Adolf, N.
N., Polyák Gusztáv, Györke Ferencz, Szücs Béla, és
Schmelik 1-1 korona. Kekel Vilmos, Tobiás Marton
és Kurja Károly 50-60 fillér.

— A petrosényi diákifjúság által aug. 6-án rendezendő táncmulatság fényes sikerének ígérkezik, tekintve a közönség érdeklődését és az ifjúság lelkesedését. Tekintettel a nemes célra, megvagyunk győződve, hogy a mulatság semmivel sem marad mögötte az ifjúság által tavaly rendezett szép emlékeztető Rakóczy ünnepélynek. — A mennyiben bizonyos körülmények következtében valaki meghívót nem kapott volna, tisztelettel kéri a rendezőség, méltóztatassanak erre való igényüket bármely rendezőnél bejelenteni.

— A petrozsényi és járási ipartestület már készül arra a nagy napra, a melyen ezelőtt hat évvel testülettől alakult és nagy ünnepségek közepette díszes zászlóját felszenteltette. Mint minden évben, emlékeztetere az ipartestület életében e nevezetes napon előfordult eseményeknek, augusztus 20-án, az idén is saját pénztára gyarapítására igen sikerültek igérekző nyári táncmulatságot rendeznek a Wagner-féle szálloda kerti és zárthelyiségeiben. Belépő-díj: személyjegy 1 kor. 20 fill., családjegy 2 kor. 40 fillér.

— A lupényi bányaaaltisztek, Önagysága Krizko Bohusné urnő védnöksége alatt augusztus hó 20-án a Mandl-féle nagy udvarban és a vendéglő összes ter-

Náday csodálkozva nézte nejét. Hogyne! Hisz két óra előtt, midőn együtt ültek az ebédnél, még oly pirosak voltak orcái és most? . . .

— Mi bajod Iren? Légy őszinte hozzám! Hisz arczod oly sápadt, talán betegnek érzed magad? Ugy azt tanácsolom, hogy ma este ne menjünk a kaszinói estélyre, bármennyire sajnálom is.

— Oh, édes Kornél, nekem semmi bajom, sőt még a szokottnál jobban érzem ma magam. Meglásd, mily jól fogok este kinézni.

— Szívesen beleegyezek, de félek, hogy megbetegszel majd. — A vizontlátásra édes, nyolcz órakerithon leszek érted, — szolt Kornél nejét homlokon csókolva és azután távozott.

Nádayné most boudoirjába ment, magára zárta az ajtót és kikészíté toilettjét. Segítségül nem hívott senkit, egyedül kívánt lenni.

Izgattott és nyugtalan volt és az a kis zakatoló gép úgy vert belsejében, mintha csak szét akarná robbantani. Hisz este látni fogja őt, ki beszélni fog neki édes, örök szerelemről. Táncolni fog vele és érzi majd perszélő lehetét. Oh, de boldog lesz ő majd akkor és szívesen halna úgy meg az „Ö” karjaiban.

Hozzáfogott az öltözködéshez, melyet ma rendkívüli gondnal teljesített. Mindenáron még jobban tetszeni akart Tarvainak és midőn már készen volt, megelégedetten mosolygott a tükörbe.

Magas, karsu alakját fekete uszályos moiré-antik ruha fődte, mely egy kevésbé decorálva volt. Hajában, mely divatosan volt feltűzve, egy gyémánt diadém ragyogott. Valóban remekül nézett ki.

A kaszinói tánczterem fényes, sima parkettjén
vigan és élénken csevegve jártak fel és alá a vendégek.

meiben szintén sikerülnek ígérkező táncszüneteket rendezni. A zenét a „lupényi bányazenekar” fogja szolgáltatni. Belépti-díj: családjegy 3 kor., személyjegy 2 korona.

— A vád alá helyezett strájkoló vasutasokat a dévai kir. törvényszék minden vád alól felmentette. A kir. ügyész a hozott ítéletet megfellebbezte.

— **Templomrablók.** Lupényben f. hó 24-én d. u. 1 és 2 óra között, a mikor a templomot szellőztették, két elrejtett ember belopódzott a r. kath. templomba, felfeszítették az adományok gyűjtésére kitett perselyt, kiszedték a benne lévő 3 koronányi aporéznzt s továbbálltak. Az esetet Buday János plébános délután már bejelentette. A gyanú Vot Károly napszámos felé irányult, ki a petrozsényi csendőrség ügyes keresztelkedésére bevallotta, hogy a templomrablást társával Kolemén Elekkel követte el, mert éhesek voltak. A pénz felosztották s vele élelmiszert vásároltak.

— **Útonállás és rablás éjjel.** Késő este kapta Pollák János a távirati értesítést, hogy várják édesanyja temetésére. Magához véve 72 korona közpénzt és az utra szükséges holmit gyalog indult Petrozsenybe, hogy még az éjjeli vonattal tovább utazhassék. Vulkan és Iszkrony között ismeretlen román alakok hátulról fejbe ütötték. Mikor a szerencsétlen összeesett, fejére egy kabátot vetettek; pénzt, büröndjét, kalapját elvették, még eszmájút is lehúzták s ott hagyták az útszélén. A csendőrség a nyomozást erélyesen folytatja.

— Dinamittal halásznak. Akkor a midőn a földmívelésügyi miniszter minden eszközt és módot felhasználni igyekszik arra nézve, hogy az egész országban a halállományt nemestse és növelje, nálunk és más bányahelyeken is dinamittal valóságos pusztítást visznek véghez egyesek folyóvízeinkben. Ha a Zsil mellett végig megyünk, a part mentén, a vízben a nap minden szakában mindenütt találhatunk dinamit robbanása által megdöglött apró halcskákat. Igen, mert a nagyokat kivesszik az aprókat pedig, mint hasznavehetetleneket otthagyják. Ezek a halpusztítók vidékünkön annyira merészek már, hogy a robbanó szerekkel képesek az ember szemelátára bedobni s ha az illetőt közeledni látják először megfenyegetik, s ha ez sem segít futásban keresnek menekülést. Megbotránkozva látja ilyenkor az ember, hogy egy darabka dinamit mennyi apró állatot pusztít el. Fellépünk a közigazgatás, a csendőrség, a pénzügyőrség és rendőrség közegeinek figyelmét: használjanak fel minden eszközt arra, hogy halállományunk ellen már rég folytatott eme irtóháború s egy néhány lelketlen embernek eme törvénytelen és könnyű keresetforrása megszüntetessék. Ha valaki ilyen dinamitózót észrevesz jelentse rögtön az előjárásnál, vagy a szolgáiból hivatalnál.

— **Dúvadak** a Zsilvölgyében. Csaknem mindennap érkezik hír a kimpullujnyági vidékről, hogy a medve újra széttépett egy ökröt. A napokban egy ilyen al-

Midőn Náday Kornél szép nejével karján, ki ma ésbontó szép volt, belépett a terembe, egy általános-ságban elhangzott „ah“ hallatszott.

Nádayné az ő megszokott bájos mosolyával viszonzotta a férfiak köszönetét, kik szinte kört képeztek körülötte; míg ellenben a hölgyek titkon kritizáló nyígy szemmel nézték.

A zene az adott jelre megkezdte működését és a párok táncra kerekedtek.

Nádayne rendkívül sokat tánczott, ő volt az est fénypontja: a királynő! Egyik táncos karjából a másikká esett, de az igazi táncos, akire oly epedve várt, az még nem jött hozzá. Pedig ott volt az is.

Nádayné mindig növekvő reménységgel, de fokozódó fájdalommal várta Tarnayt. Nem jött. Mennyi kint kellett kiállania!

Miért nem jött hozzám? Miért kerül ily feltűnő módon? Talán már nem szeret? Hát olyan könnyen lehet feledni? Nem, ő mégis szeret! . . . Igen! . . . érzi . . . Hát akkor miért nem jön? Vagy csak talán észszott volna velem?

Nádayné már cserbe hagyta türelme. Izgatott és ingerült volt. Felébredt benne a hiúság, a megsértett önérték. Legjobban szeretett volna most egyedül lenni és kisírni fájdalmát.

Egy hirtelen fordultnál szemben találta magát Tarnayval, ki feltűnő módon rosszul nézett ki. Arcza halvány, szemei beesettek. Látszott rajta, hogy lelkileg szenved.

Néhány pillanatig szó nélkül néztek egymás szemébe, míg Tarnay megkezdte a társalgást. Karját nyújtá Irénnek és kivezette az előcsarnokba, ahol tanuk nélkül beszélhetnek egymással.

kalommal terített le Fogás Nikuláe neves vadász egy hatalmas maczkót. A már kért hivatalos hajtóvadászatot a napokban megtartják.

— **Panaszolnak a kirándulók** és romániai vendégeink. A Szurduk felé vezető állami úton, a mely minket a szomszéd Romániával is összekötö, a nagyszabású hidépítési előmunkálatok már megkezdődtek. Nagy arányban robbantják a követ abból a sziklahegyből, mely több milliós Szurdukunkra — a Dr. Werkerle Sándor miniszterelnöksége idejében épített szurduki útra nehezedik. És mi ezt igen természetesnek is tartjuk, mert hát ma még kő nélkül építeni éppen úgy mint vállalkozó nélkül sem lehet. Hogy az intéző közegek, honnan hozhatnak és milyen követ s a kifejtéshez és hordáshoz milyen szakavatott vállalkozókat alkalmaznak ahhoz nekünk semmi közünk és nem is lehet; az építészeti hivatalok vezetőférfiainak bölcs belátása s legjobb tudása mindig megtudta védni annak, a kit képviselnek, az államnak érdekeit. De ahhoz már igenis van közünk, a mi ott, a kőbánya előtt a kiránduló közönség bosszantására történik. Ha a magánfeleknek megvan hagyva a legszigorubbán az, hogy építkezések alkalmával a közlekedési utat annyira elfoglalják, hogy azon a forgalom megakadályoztassék, sohasem szabad, mennyivel inkább szemelőtt tartandó ez a tilalom az állam közegei által, a kik a törvényben foglaltakat nemcsak megtartani, hanem megtartatni is kötelesek. Ha csak egy eset fordult volna elő hallgatnánk, de, mert a tegnapi és ma több oldalról vettük azt a panaszt, hogy a Szurdukban a kifejtésnél dolgozó vállalkozó emberei, nem elég hogy kötörmelekkel nagy területet foglalnak el, hanem elzárják a kőhordásra váró kocsiakkal az utnak fennmaradó azon csekély részét is, melyen anélkül is alig haladhat el egy nagyszabású kocsi, nem hallgathatunk. S ha ilyenkor az óda tőlünk kocsin kiránduló, vagy Romániából szintén kocsin érkező vendégek bosszuságuknak szóbelileg kifejezést adni vagy a munkásokat siettetni merészkednek, rájuk nem hederítenek. Volt rá eset, hogy a kiránduló egy órát is várt míg újra folytathatta útját. Reméljük és hisszük, hogy az arra hivatott közegek, felszólalásunk után, ezt az állapotot rövid időn belül szanálni fogják.

— Csempészet a határszélen. A lupényi csendőrs megint jó fogást tett. Tizenhárom becsépészt és gazdátlanul hagyott sertést hajtott be az előjárósághoz. A vizsgálatot Janza Vazul szolgabíró már megkezdte.

Stabat Mater dolorosa

Nápolytól nem messze egy kis dombon évszázadok óta egy Mária szobor áll. A fájdalmas Szűz Anyát ábrázolja, amint ölében tartja keresztről leemelt Szent Fiát. A szobor arca a megtestesült fájdalom, vonagló kín tükröződik vissza rajta, míg szemében szinte megkövesült a fájdalom.

Tarnay szokatlan melegséggel beszélt és midőn így nézi ezt a gyönyörű szép asszonyt, szívét valami örületes vágy ragadja meg. Közelebb hajol hozzá, megfogja kezét és érzi, mint remeg az az övében. Ez érzelm hatása alatt megfeledkeznek mindenről, nem bántja őket a lelkiismeret szava, ők csak a szív hangját érzik.

Iván forron, hévvel ragadja meg az Irén karsu derekát és lázasan, szenvedélyesen öleli át, de a másik perczben már, mintha most ébredne édes álmából, gyöngéden eltaszítja magától az asszonyt és fájdalmas, bánatos hangon ezt kiáltja neki:

— Nem, nem akarom összetépni becsületét!

— Édesatyja becsületszavamat birja, ki tud mindenről, mert olvasta levelem, hogy kerülni fogom Önt. És ez az oka, hogy nem üdvözöltem előbb, mint csak most. Habár ez nehezebbre esik és óriási áldozatomba kerül. Inkább életemmel fizetek, becsületszavamat katona-létemre — nem szeghetem meg. És hogy közelében legyek és mégis oly távol, holnap beadom áthelyezési kérvényem és akkor távol leszek Öntől, de mégis közel, mert gondolatban mindig vele leszek. Nem fogom elfelejteni soha, soha! Hisz nem is tudnám... Drága angyali arca be van vésvé szívem legmélyebb rejtekébe. Hisz annyira szeretem Önt és szerelmem tiszta és hallhatatlan. Hogy szívét megnyerni szerencsés voltam, nálamnál nem létezett boldogabb halandó. De most én vagyok a legboldogtalanabb ember az egész világon.

Egy elfojtott mély sóhaj volt erre a válasz. Az a fájdalom, mi most a szép asszony kinézését szándakodó tette, melyen megrendítette Tarnayt, ki ebben a pillanatban érezte csak, hogy szerelme mily erős gyökeret vert már. Szerette volna átölelni és egy forró bucsusókot lehelni édes ajkára, de férfias erővel tartotta magát vissza,

Mintha az egész természet osztozkodna e magas-tos fájdalomban. Nagsugár nem játszadozik a fák sűrű lombjai között, madárka nem szál vidáman, némán röptül át e helyen. Szellő sem zug, fű sem rezzen, olyan csendes szomorú e tájon minden. Csak távolból hangzik a tovasiető patak lassú csobogása, tompán szakgatottan.

Lélek e helyről vigasztalanul el nem távozik. Oly jól esik itt a bánatos léleknek magát kisírnia. Mintha a szobor ilyenkor meglevenülne, a szomorú arc mintha mosolyogna és szólna: ne sirj halandó ember, — nézz fel reám, hát van e nagyobb fájdalom, mint az én fájdalom?

Ezen és ezren látogatják e helyet a szomszédos falvakból s távol vidékekről felhangzik ilyenkor az ének, a zokogó fájdalom dalba tör ki: „Stabat Mater dolorosa... „Áll a kesergő anya...”

Egy csendes őszi délután két gyermek lányka játszadozott a szomszédos falu kastélyának parkjában. Ártatlan arcukon a legtisztább gyermeki öröm vonul, vidáman kergetődznek. De egyszerre a nagyobbik hirtelen megáll.

— „Jaj Margit”, szól — „de megfélejeztünk róla.”

— „Ugyan miről” — kérdi a kisebb egy kisse meglepődve a hirtelen változást.

— „Emlékszel-e mit fogadtunk a Szűz Anyának, mikor édesanyánk olyan beteg volt?”

— „Oh hogye” — mondá a kisebb egészen elkomolyodva — „azt, hogy ezentul jó leánykái leszünk, nem játszadozunk annyit. Jaj de megszegtük már eddig is. Pedig ő megtartotta ígértét jó anyáknak visszaadta az egészséget most talán meg is haragszik reánk, hogy olyan hamar megfélejeztünk róla.”

— „Ne sirj azért kis Margit” — szól kishugát átkarolva a nagyobbik. Jer hát menjünk el hozzá, mondjuk meg neki, hogy neharagudjék reánk. Igérjük meg neki, hogy ezután jobbak leszünk, s gyakran fölkeressük.”

— „Oh de jó vagy te Erzszi” — szólta a kisebb egészen felvidulva. — Elmegyünk most mindjárt, nem is szólunk senkinek. Hanem tudod mit csináljunk előbb?”

— „Mond mit kis Margit?”

— Szedjünk virágot, fonjuk koszoruba. Vigyük el hozzá, meg fogod látni, mennyire fog majd örülni neki. Én szedek majd rózsát, te meg liliomot. Ugy-e jó fog-ez?”

— „Jó-jó édes Margitom” — szólta kis hugát újra karjaiba zárva.

Pár perc múlva készen volt a két koszorú szépen elkészítve, szalaggal átfonva.

Egymás kezét fogva haladtak a réten, míg elju-

Iren ezalatt nagy változáson ment keresztül. Szívében a Tarnay iránti szerelme mindinkább elmosódott és annak helyét férje iránti szeretete foglalta el. Közben arca a lemondástól átszellemülve látszott. Ugyszólván közönyt érzett annak személye iránt, ki megrabolta eddig e csendes nyugalmától és kiről még néhány perc előtt szentül hitte, hogy örökké szeretni fogja.

— Isten vele! — szólta Nádayné halk hangon és kezét Tarnay felé nyújtá, de mielőtt ez megcsókolhatta volna, már eltűnt.

Egyenesen férjéhez indult, kinek erős migrénről panaszkodva arra kérte, hogy vigye őt rögön haza.

Hazaérve, Nádayné a gyermekszobába ment, ott találta egyetlen négyéves kis lánykáját, ki nagy örömmel fogadta.

— Anyuska, drága anyuska, csak hogy már itthon vagy; azt mondotta a Margit szobalány, hogy nem fogsz többet visszajönni, mert én rossz voltam és hogy már elfelejtettél engem is, meg apuskát is. Ugye nem igaz? Nem fogsz engem elhagyni soha?!

E hang gyermeke édes ajkáról mélyen szíven talála és fájdalmasan érinté. Most érezte a lelkiismeret okozta iszonyú fájdalmakat is. Mily sokat vétkezett derék, jó férje ellen, de még többet ártatlan kis gyermeke ellen. Szemei megtelnek könnyel és bűnbánó, lemondó hangon utogja:

— Nem, édes angyalom, nem hagylak el téged soha! soha! — miközben össze-issza csókolja annak bársonysima arczocskáját és fáradtan a kiállott szenvedésektől hanyatló gyermekre ágyának hőfőhő párnáira, melyekbe beletemeti lábzan égő fejét. Arcát most egy meglegedett boldog mosoly borítja és alig hallhatóan utogja:

— Nem... nem hagyom el őket... soha! soha! Ápolni fogom kis gyermekemet és... szeretni... férjemet.

tottak a dombtetőre, a fájdalmas Istenanya szobrához. Elhelyezték virágukat.

Egy darabig csak nézték-nézték a Szűz Anya szomorú arcát, de a melyen mintha e perczben égi öröm sugara rezgett volna át. Azután térdre omoltak gyermeki szívük mélyéből kezdtek zokogni a dalt: Stabat Mater dolorosa...

A dombtetőnek másik oldalán egy fiatal, de megroskadt férfi halad a szobor felé. Arcán a halál sápadtsága ömlik el, csak szemeiben lángol lázas fényugár. Időnkint meg-megáll. Letörli verítékes homlokát, szívére szorítja kezét: csak tovább... Oh Istenem! ne hagyj itt elveszni, oly közel a célhoz.

Majd leroskad a fűbe, szemét lehunyja, mint hulla, szakasztott olyan. Melléből hörgő köhögés tör elő, zsebkendője mind jobban megtelik vérről, arca még ónosabb sápadtságot ölt. Azután erőt vesz magán felkuszlik a dombra, már csak pár lépés választja el a helytől. Egyszer csak mintha lábai gyökeret vertek volna, hirtelen megáll, mert mint égi zeneszó hangzik felé a leánykák dala: Stabat Mater dolorosa.

Lázás sietséggel írót vesz elő és írja a dalt úgy amint az fülebe hangzik.

Leáldozóban volt a nap, sűrűhomály borult a tájra. A gyermek-leánykák rég el vonultak már, dalosajkuk elnémult. Csak az a haldokló ember, Pergolese Ziovanni, hazája s az egyház legnagyobb zenésze hajtja lázas fejét az Istenanya lábaihoz. Mig vergődik, még küzd a közelgő halállal, gyötrődő melléből szakgatottan tör fel az imént lejegyzett dal: Stabat Mater dolorosa...

A haldokló dala szét árad a légtérbe, meg remeg rá minden bókort, virág, — egy hörgés — s az utolsó akkorddal együtt a lelke is felszállt.

Pergolese csontjai rég elporlodtak már, de a Szűz Anya szobra ma is és örökké ott áll.

H.

Árgirus.

*Kopár tájon siró búz szelek,
Ne illessétek a telkemet!
Almodik egy édes regéről,
Gyöngyvirágos tavasz lehelől.*

*Nyáradmentén van egy palota,
Abba' lakik Tündér Ilona.
Tündérléány ringó kebele
Égő szerelemmel van tele.*

*Kökény szeme tükrén égi fény,
Puha karja selymén egy legény,
A ki hét országot bolyga át,
Mig elérte ezt a palotát.*

*Sors haragja vitta életét,
Kétség fojtogatta kebelét;
Most jutalmul ajkát mennyei
Tüzes csókok lángja égeti.*

*Föld porából törve fölfelé,
Tündér Ilonáját meglele
S ime most már együtt élvezik
Örök élet üdvét, kéjét.*

*S ha álmat fog szemük parázsa,
Az is tündérléány varázsa,
Mely biztatja őket szüntelen:
Mindörökké tart a szerelem!*

*Kopár tájon siró búz szelek,
Felne keltsétek a telkemet!
Édes ez az álom hiúság:
Mindörökké tart az ifjuság.*

Puj, 1904. július 28.

Fekete Benedek.

Szerkesztői üzenet.

— **Lupényi.** Miért szígyenletet nevéte verse alá odairni. Névtelen dolgokat nem közlünk.

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**
Főmunkatárs: **Fekete József.**

Hirdetmény.

A „Hitelbank részvénytársaság” a mindinkább fokozódó pénzkereslet és jogos hiteligények kielégítése céljából a már kezdetben életbe léptetett **összes bank ügyek és forgalomba vett arany-, ezüstnemű kézi-zálog kölcsönök** kívül az **ingóságokra**: és pedig mindennemű kereskedelmi- és árucikkekre, házi butorok, tükör, óra, ruha, felhárnyok, varrógépek, bicikli, és minden a törvényben megengedett ingó tárgyra adandó kézzizálog kölcsönöket is rendes üzletkörébe felvette, mely célból **külön zálogosztály rendeztetett be.**

Ekként a zálogosztály a bank főosztályától teljesen elkülönítve — kigyó-utcai saját háza földszinti helyiségében a t. közönség rendelkezésére áll.

Felvilágosítások készséggel adatnak meg. Elzálogosítások és kiváltások vagy hosszabbítások postai úton is eszközölhetők.

Petrozsény, 1904. július 12.

Hitelbank részvénytársaság

Petrozsény.

3-3

Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet felszámolás alatt.

A „Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet” 1904. évi július hó 24-én megtartott közgyűlésén a felszámolást kimondta.

Ezen körülményt oly hozzáadással hozzuk tudomásra hitelezőinknek, hogy jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt esetleges követelését a szövetkezet helyiségében Kossuth Lajos-utca a rendes irodai órák alatt bejelenteni el ne mulassza.

Fenti idő elmulta után bejelentéseket többé tudomásul nem veszünk.

Petrozsény és vidéke hitelszövetkezet felszámoló bizottsága.

1—3

A „Kávé király”-hoz.

A ki jó zamatu s illatu kávé kedvel, az eskis „KIRÁLY-KÁVÉ” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s eddig még egy nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávétermő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb ezikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgrammos doboz — 4 kor. 80 fill.

2 „ „ — 9 „ „

4 „ „ — 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin. Cuba K. 13.50

1 „ „ 5 „ „ Ceylon „ 12.—

1 „ „ 5 „ „ Jamaica „ 11.20

BIRÓ ÉS TÁRSA

4—26

a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI. ker. Teréz-körút 2/b.

A „Kávé király”-hoz.

Feltűnően bámulatos olcsó árak

mellett, mert azon épület, melyben üzletem van, újraépítés

és renoválás alá kerül — áruba bocsátom az üzletembe levő összes áruimat. —

Vétel áron alul található üzletemben üveg, porcellan, tükör, lámpa árak.

Nagy raktár zománczozott bádogedényekben.

Különösen feltűnően bámulatos olcsó árak szobabutorokban, kaphatok:
Kohn Katalin czégnél
Petrozsényben.

3-5

— A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka. —

A Magyar

FESTŐMŰVÉSZET ALBUMA.

Páratlan díszű, külső kiállításban és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, amelyet a „Pesti Napló” az 1904 év karácsonyára szánt meglepetésül, olvasóinak. Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló”, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló dísművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma

A magyar festőművészet remekének gyönyörű foglalatja lesz ez a páratlanul álló dísmunka, amely a magyar festés remekait fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeczkytól, és Mányoktól kezdve egész a jelenkorig, amikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benezur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, amely a magyar festőművészetet ilyen gazdaságban mutatja be. Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki, amelyet mesteri kivitelű

Ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű sok színnyomású kép

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónap 2 kor. 40 fillér. — Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrássy ut 27 szám alatt van.

lesz, olyan, mint a melyek a Vörösmarty-Albumot eseménynyé avatták a magyar könyvpiacra.

Ezenkívül a magyar festőművészet történetét a könyvben elsőrendű esztétikusaink érdekes és népszerű előadásban fogják bemutatni. A szöveget számos festménynek a szöveg közé nyomott másolata fogja kísérni, úgy, hogy az ötven többszínnyomású műlappal együtt A magyar Festőművészet Albuma a leggazdagabb és legdíszesebb tára lesz a magyar festőművészetnek. A „Magyar Festőművészet Albumát” megfogja kapni a Pesti napló minden előfizetője, aki az év végéig, akár havonta is, de állandóan és megszakítás nélkül előfizető marad. Minden félreértés elkerülése végett azonban meg kell jegyeznünk, hogy azok az új előfizetők, akik az 1904 évre szóló előfizetésük fejében a Vörösmarty-Albumot megkapják, a Magyar Festőművészet Albumára csak úgy tarthatnak igényt, ha egy további egész évre előfizetnek.

Roth János Petrozsény.

Ujonnán berendezett és felszerelt temetkezési vállalat Petrozsényben.

Nem kiméltem semmi kiadást, felszereltem és berendeztem üzletemet újolag, s állandóan készletben tartok: mindenféle egyszerű és finom érez- és fakoporsókat, koszorúkat, szallagokat stb. elvállalok mindenféle temetéseket, ravatalokat világítással együtt úgy helyben, mint vidéken is.

Isten övön mindenkit csapástól, de ha már a kérlelhetetlen végzet sujtott, miért ne fordulnának ahhoz a temetkezési vállalathoz, amely a legmagasabb kívánalmaknak megfelel és mégis a legolcsóbb; miután sikerült jutányos áron megvásárolnom a volt Teutsch-féle temetkezési szövetkezet esődtömegének legnagyobb részét és most abban a jó helyzetben vagyok, hogy bármely pillanatban elvállalhatók temetéseket a legegyszerűstől a legdíszesebb kivitelig, a gyászcsat megőrtéte után nyert bármilyen értesítésre — vidékre is — a legrövidebb idő alatt tiszteletemet megteszem, a rendvényt átveszem és gondoskodom annak gyors és pontos kiviteléről, a legjutányosabb árakban.

Gyermekkoporsók 2 K. től feljebb, melyhez fejfékeresztet teljesen ingyen adok, nagy-nak 1 öl nagyságban 6 koronától feljebb 300 koronáig; egy temetéshez szükséges kellekek, u. m. koporsó, szemfedél, párna, lepedő, gyermeknek 6 koronától feljebb, nagy-nak ugyanaz mint fent 12 koronától feljebb. Márványszínű gyermekkoporsók 2 koronától, nagy koporsók 6 koronától feljebb kereszttel vagy fejféával együtt.

Felszereltem és berendeztem üzletemet újolag főképen azért is, mert a mélyen tisztelt nagyközönség részéről azzal a kitüntető bizalommal lettem kitüntetve, hogy ismerve pontosságomat és az árak megszabásában utóéletlen méltányosságomat egy előfordult temetés esetén a végtisztesség megadásához szükséges összes kellekeket mindenki nálam szereztette be, s a temetést általam végeztette.

Szíves figyelmükbe magamat ajánlva továbbra is mély tisztelettel maradok

Both János

9-12 Petrozsény, a kórház mellett.

Sürgőnyczim: Both János Petrozsény.

KIADÓ ÜZLETHELYISÉG.

A Zárda szomszédságában lévő, Főutczára nyíló két nagy teremből álló **üzlethelyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni lehet:

Figuli Antal

nyomdatula donossal.

Krausz József,

órászmester

Petrozsényben, Kossuth Lajos utcán.

Ajánlja a Petrozsény és vidéke n. é. közönségnek a Kossuth Lajos utcán levő raktárát, melyben legfinomabb kivitelű falis és inga-órák, legjobb és pontosan kiszabályozott zsebórák, arany- és ezüst-ékszerek, ugymint: varrógép és kerékpárok és azoknak alkotrészei, villamos háziessengő stb. ezeknek. gyári áron kaphatók.

Elfogad mindenféle óra- és ékszerjavításokat 2 évi jótállás mellett, varrógép és kerékpár javításokat legjutányosabb áron saját műhelyében készülnék el.

Elvállalok villamos háziessengők és acytelyn világítási felszereléseket.

Végül ajánlom a most forgalomba jött villamos irodai órákat, melyeket felhuzni soha nem kell, üzletemben mindenkor megtekinthetők.

Tisztelettel

Krausz József.